

Perceel aan de Pater van den Elsenstraat te Heeswijk Dinther

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

**Perceel aan de Pater van den Elsenstraat te
Heeswijk Dinther
Ecologische quickscan**

**In opdracht van dhr. P. van kessel
Datum 23-11-2015**

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr NL081276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Tekst en samenstelling</i>	J.F.G.Maassen
<i>Foto's</i>	J.F.G.Maassen
<i>Foto op omslag</i>	J.F.G.Maassen
<i>Wijze van citeren</i>	J.F.G. Maassen, Perceel aan de Pater van den Elsenstraat te Heeswijk Dinther, ecologische quickscan
<i>In opdracht van</i>	Dhr. P. van Kessel
<i>Contactpersoon</i>	Mw. Marjon van den Heuvel
<i>Status</i>	definitief
<i>Datum</i>	23-11-2015

© 2015 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Vraagstelling	9
	1.3 Ligging van de planlocatie	9
	1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	10
	1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
2	Wettelijk kader	13
	2.1 Inleiding	13
	2.1 Flora- en faunawet	13
	2.2 Natuurbeschermingswet	16
3	Onderzoeksresultaat	17
	3.1 Methodiek	17
	3.2 Gebiedsbescherming	18
	3.3 Soortenbescherming	19
4	Conclusie en aanbeveling	23
	4.1 Gebiedsbescherming	23
	4.2 Flora en Faunawet	23
	4.3 Ontheffingsaanvraag	24
	4.4 Vervolgonderzoek	24
5	Bronnen	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Dhr. P. van Kessel heeft het voornemen tot het oprichten van een nieuwe woning op een perceel gelegen aan de Pater van Elsenstraat te Heeswijk-Dinther in de gemeente Bernheze. Dit perceel heeft een oppervlakte van 1950 m² en is momenteel onbebouwd. De oprichting van de woning vindt plaats in het kader van de provinciale regeling "Ruimte voor Ruimte" en op basis van een aantal randvoorwaarden met betrekking op de ruimtelijke inpassing van de nieuwbouw die door de gemeente zijn aangegeven.

Crijns Rentmeesters bv te Someren is bezig met de wijziging van het bestemmingsplan. In het kader van deze bestemmingsplanwijziging dient een quickscan Flora en fauna te worden uitgevoerd.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

Middels dit onderzoek wordt de vraagstelling onderzocht of de gewenste ontwikkeling in het plangebied mogelijk effecten kan hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Voor dit doel wordt in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de wetgeving zoals die vastgelegd is in de Flora en Faunawet en Natuurbeschermingswet.

1.3 Ligging van de planlocatie

Fig1. Ligging van het plangebied in de omgeving

Het plangebied ligt aan de noordkant van de bebouwde omgeving van Heeswijk Dinther binnen een agrarisch landschap met grote percelen akkerland en aangekleed met kleinschalige en lintvormige houtbegroeiingen in de vorm van houtwallen, beboste percelen, kleine bosjes en boomrijen. Op ongeveer 600m afstand van het plangebied stroomt de beek de Leijgraaf. Aan de noordkant van de beek ligt op een dekzandrug de Heeswijkse Bossen, een droog bosgebied gedomineerd door Berken-Eikenbos gemengd met naaldbout

Fig 2. Het plangebied uitvergroot

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het perceel is grotendeels bebost met een dominante aanplant van sparren en beuken. Daarnaast een kleiner aandeel van Ruwe berk en Zomereik. Er zijn geen bomen aanwezig van dusdanige monumentale afmeting en ouderdom waardoor deze een bijzonder ecologische en landschappelijke waarde vertegenwoordigen. Naar de randen toe is een dichter wordende struiklaag aanwezig die deels aangeplant (Hazelaar) is en deels ontwikkeld uit natuurlijke houtopslag (Gewone vlier, Amerikaanse vogelkers). De vegetatie binnen de kruidlaag bestaat uit een mix van verwilderde tuinplanten en uit natuurlijke en halfnatuurlijke soorten die kenmerkend zijn voor zoombegroeiingen op met stikstof verrijkte standplaatsen. Binnen het noordelijke uiteinde van het perceel is een aanplant van sparren aanwezig. Dit sparrenbos is deel van een grotere sparreanaanplant die zich enige tientallen meters westelijk buiten het plangebied voortzet. Binnen de zuidelijk terreinhelft is een open plek aanwezig waar de toekomstige bebouwing is gepland. Hier is momenteel met onkruiden overwoekert moestuintje aanwezig.

Buiten begroeiing is er ook wat kleinschalige bebouwing aanwezig in de vorm van houten schuurtjes en afdakjes voor houtopslag. De schuurtjes zijn momenteel in gebruik als caravanstalling en gereedschapsopslag. De gehele inrichting wijst op een licht recreatief gebruik door de vorige eigenaar. Aan de oost en noordrand van het terrein zijn sloten aanwezig die waarschijnlijk alleen na hevige regenval water voeren. Een opvallend element op het terrein is een diepe kuil met een waterpeil van zo'n 30 cm. Het lage waterpeil wijst op een bijzonder lage grondwaterstand.

Aan de westkant grenst het plangebied aan een braakliggende akker met een zeer ruige begroeiing die zich meestal ontwikkeld na zware bemesting. Aan de noordkant is een groot oppervlak akkerland (maïsakker) aanwezig. Aan de oostkant grenst het plangebied aan een eveneens beboste halfnatuurlijke tuin van de buren. Aan de zuidkant, straatkant, is langs de Pater van den Elsenstraat een kleine bebouwingsconcentratie aanwezig.

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De toekomstige herontwikkeling van de locatie voorziet in de bouw van een woning binnen de zuidelijk helft van het perceel. Met het oog op de landschappelijke inpassing zijn door de gemeente de volgende eisen gesteld

- De rooilijn kan licht verspringen maar overschrijdt nergens de minimale afstand van 6 meter van de voorste perceelsgrens;

- De hoofdmassa staat minimaal 5 meter uit de perceelsgrenzen
- Het groen dat het perceel (aan de noordzijde en westzijde) omkadert blijft gehandhaafd;
- De perceelsdiepte is maximaal 40 meter (de diepte van het kadastraal perceel is gemiddeld 75 meter);
- Groene erfafscheidingen en erfinrichtingen dienen de woning in het landschap in te passen.

De gestelde eisen waarborgen tevens grotendeels de huidige ecologische waarde van het gebied, die in het bijzonder langs de terreinranden zijn te vinden. Gelet op de bouwplek blijft de noodzaak om houtbegroeiingen te rooien beperkt.

Naar mondelinge informatie van de huidige eigenaar dhr. P.van Kessel zijn voor de komende periode van 5 jaar geen plannen om de bestaande bebouwing van schuurtjes te verwijderen en ingrepen (rooien van bomen) te plegen binnen de sparreanaanplant aan de noordkant van de bouwlocatie.

Fig.3 Omgeving

Fig.4 Pater van Elsenstraat, ingang

Fig.5 Bouwplaats

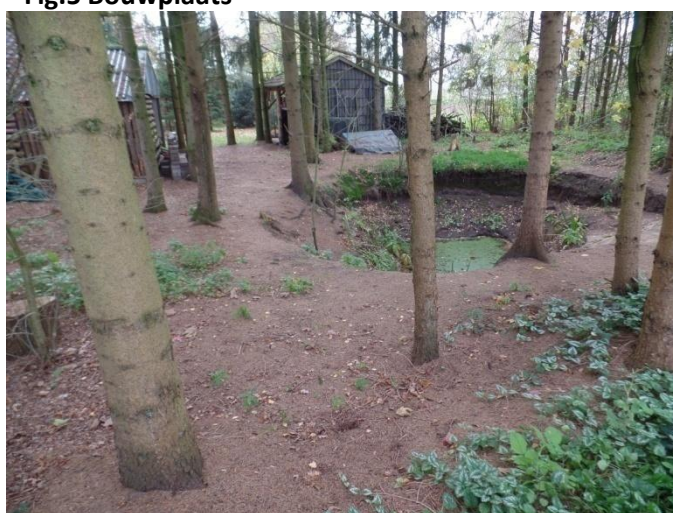

Fig.6 Sparrenbos met kuil

Fig.7 Schuurtje

2. Wettelijk kader

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2 Flora en faunawet

De Flora- en faunawet is op 21 februari 2005 doormiddel van een Algemene Maatregel van Bestuur betreffende artikel 75 van de FF-wet van kracht geworden. Deze is van toepassing op alle van nature voorkomende zoogdieren in Nederland, met uitzondering van huismuis, zwarte rat en bruine rat, alle soorten amfibieën en reptielen en alle vogelsoorten die binnen de lidstaten van de Europese Unie als inheems worden beschouwd. Meer selectief zijn een aantal soorten vaatplanten en diersoorten uit de groep van vissen, libellen, kevers, dagvlinders en weekdieren als beschermde soorten door de wet aangemerkt.

Verbodsbepalingen

De Flora en faunawet kent de volgende algemene verbodsbepalingen

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op andere wijze of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen of te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse diersoort opzettelijk te verontrusten.
11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of verstoren.
12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het is verboden planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde Inheemse of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren.

Soortenbescherming.

De soortenbescherming onderscheid 3 beschermingsniveau , waarbij de mate van bescherming oploopt van licht tot streng. Vogels gelden hierbij als aparte categorie.

Tabel1	Algemene soorten (licht beschermd) Voor deze soorten genoemd in tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een laag beschermingsniveau en worden in deze rapportage als licht beschermd aangeduid. Bij ruimtelijke ingrepen geldt een vrijstelling voor deze soorten en behoeft geen ontheffing van Art. 75 van de FF-wet te worden aangevraagd. Wel is bij de ingrepen de zorgplicht van toepassing. De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving.
Tabel 2	Middelzwaar beschermde soorten Voor deze soorten genoemd in tabel 2 van de Flora- en Faunawet geldt een middelzwaar beschermingsregiem. Hierbij geldt dat bij ruimtelijke activiteiten geen ontheffing Art. 75 van de FF-wet behoeft te worden aangevraagd, mits de activiteiten worden uitgevoerd volgens een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Zonder een dergelijke gedragscode zijn ruimtelijke activiteiten met betrekking tot deze soorten wel ontheffingsplichtig. Deze soorten worden in deze rapportage samen met de volgende groep van tabel 3-soorten als strikt beschermd aangeduid. Alleen als het relevant is om een onderscheid te maken met tabel 3 soorten zal de omschrijving “middelzwaar beschermd “worden gebruikt. Bijvoorbeeld in het geval als de werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd.
Tabel 3	Streng beschermde soorten Voor deze soorten uit tabel 3 geldt een zwaar beschermingsregiem en worden in deze rapportage altijd als strikt beschermd aangeduid. Het betreft de soorten die vermeld staan in bijlage 1(Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten) en soorten die vermeld staan in bijlage 4 (EU Habitatrictlijn). Voor deze soorten eist de wet dat voor ruimtelijke ingrepen een ontheffing aangevraagd moet worden van Art. 75 van de FF-wet. De ontheffing zal getoetst worden aan drie criteria: - Is er sprake van een bij de wet genoemd belang; - Is er een alternatief, zo ja, dan geldt dat het alternatief uitgevoerd dient te worden. Zo nee, dan wordt de ingreep aan de wet getoetst; - De gunstige staat van instandhouding van de soort mag niet in het geding komen door de geplande ingrepen.
Vogels	Alle inheemse vogelsoorten zijn strikt beschermd in door de FF-wet. Tevens zijn tijdens het broedseizoen ook de nesten van vogels beschermd. Voor de duur van het broedseizoen geeft de wet geen standaardperiode aan. Van een aantal vogels zijn de nesten jaarrond, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd (zie verder hieronder). Ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn -Bescherming flora en fauna -Veiligheid van luchtverkeer - Volksgesondheid en openbare veiligheid

jaarrond beschermde verblijfplekken

zoogdieren

Voor verblijfplekken, als holen, burchten, nesten en ruimten in gebouwen en bomen, met een permanente verblijffunctie van tabel 2 en 3 zoogdieren is artikel 11 van de Flora en Faunawet van toepassing, wat betekent dat deze jaarrond beschermd zijn. Bij tabel 2 soorten kan volstaan worden om met een goed gekeurde gedragscode te werken. De permanente verblijfplekken van tabel 3 soorten, waaronder de verblijfplekken van alle vleermuissoorten vallen, zijn strikt beschermd en ontheffingsplichtig.

jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels maken tijdelijke nesten die slechts kortstondig gebruikt worden. Echter en beperkt aantal vogels gebruiken het nest permanent of keren jaarlijks naar hetzelfde nest terug. Deze nesten worden daarom als vaste verblijfplek aangemerkt. De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

Afhankelijk van de flexibiliteit van de betreffende vogelsoort om een nieuw verblijfplaats te vinden als de oude verloren gaat zijn deze verblijfplaats jaarrond beschermd, d.w.z. dat de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora en Faunawet het geheel seizoen van toepassing zijn

Er worden 5 categorieën vaste verblijfplekken onderscheiden waarvan er 4 onvoorwaardelijk jaarrond beschermd zijn doordat artikel 11 van de Flora en faunawet gedurende het gehele seizoen van toepassing is.

Jaarrond beschermde nesten waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen van toepassing is

categorie	Omschrijving
1	Nesten die ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil)
2	Nesten van Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3	Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).

Vaste verblijfplekken waarop de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet alleen gedurende het broedseizoen van toepassing zijn. In principe zijn de nesten van deze soorten buiten het broedseizoen niet beschermd, echter ze vragen wel extra onderzoek. Hun nesten worden alsnog als jaarrond beschermd aangemerkt als dit onderzoek zwaarwegende feiten of als ecologische omstandigheden vaststelt die dit noodzakelijk maken.

categorie	Omschrijving
5	Nesten van vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. (voorbeeld: boerenzwaluw, blauwe reiger)

Zorgplicht

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

2.3 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet (NB-wet) heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn op internationaal Europees niveau gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen op nationaal niveau ook Beschermd Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen.

Activiteiten die een negatief effect hebben op de Natura-2000 gebieden zijn in principe verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. In de eerste instantie wordt doormiddel van een voortoets onderzocht of er negatieve effecten verwacht kunnen worden. Indien er negatieve effecten worden verwacht volgt er een habitattoets. Afhankelijk of de te verwachten negatieve effecten als niet-significant of significant worden beoordeeld, heeft deze habitattoets de vorm van respectievelijk een Verslechteringstoets of Passende beoordeling. Indien op basis van deze onderzoeken niet significante verslechtering en/of verstoringen worden verwacht wordt onder voorwaarden en/of beperkingen vergunning verleend. Bij een significante verslechtering wordt alleen vergunning verleent als er een volwaardig alternatief (A) is, sprake van een dwingend (D) algemeen belang en compensatie (C) mogelijk is. Deze voorwaarden worden beoordeeld doormiddel van een ADC toets.

3.3 Natuur Netwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is een vervolg op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam EHS nog wel in de wetgeving is verankerd. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

De begrenzing van de EHS wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale plannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen en functies geformuleerd. Voor ingrepen in of in de nabijheid van EHS-gebieden geldt het **nee, tenzij** principe, d.w.z. handelingen zijn verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

3.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van o.a. de website Waarneming.nl, de website van Ministerie van economische zaken en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek vond plaats op 12 november 2015 rond het middaguur. Het was rustig weer, bewolkt, droog en bijzonder zacht voor de tijd (15 graden C)

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in de plangebieden opgenomen. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebietsbescherming

Ligging ten opzicht van NNN (voorheen EHS)

Het plangebied ligt noordwaarts op 600 m afstand van de beek de Leijgraaf, die met zijn directe oevergebieden deel is van de dichtstbijzijnde NNN-structuren aan de noordkant van het plangebied. De dichtst bijzijnde NNN-structuur ligt slechts op 300 afstand zuidoostelijk van het plangebied (zie fig.8). Gelet op deze afstanden en de aard van de plannen kan directe fysieke schade aan NNN gebieden uitgesloten worden, zowel tijdens de uitvoering van de plannen en als gevolg van de nieuwe functies die het plangebied verkrijgt. Gelet op de kleinschaligheid van de voorgenomen ingrepen en de nieuwe “zachte” (woon)functie die de locatie verkrijgt kan indirecte schade aan de NNN-gebied als gevolg van factoren die op afstand werken als nihil beschouwd worden. Men denkt hierbij aan zaken als stikstofdepositie, licht en geluidsbelasting. De bijdragen hieraan zal naar verwachting verwaarloosbaar zijn ten opzichte van de reeds bestaande omgevingsbelasting op NNN-gebied. Geconcludeerd kan worden dat negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen plannen op NNN gebied uitgesloten kan worden.

Fig.8 Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van de NNN-structuren (groen omkaderd). Bron: www.synbiosis.alterra.nl/natura2000/

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

De dichts bijzijnde Natura 2000 gebieden zijn het Vlijmse Ven, Moerputten en Bossche Broek en Kampina & Oisterwijkse Vennen. Het plangebied ligt op ongeveer 12 km afstand van deze gebieden. Gelet op deze grote afstand en de aard en schaal van de beoogde ingrepen en herontwikkeling kan enige negatief effect op Natura 2000 gebied uitgesloten worden.

3.3 Soortenbescherming

Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied is van een te algemeen en verstoord type om bijzondere botanische waarden te verwachten en daarmee strikt beschermde plantensoorten. Deze werden niet waargenomen en worden ook niet verwacht. Er werd wel een soort waargenomen die als licht beschermd (tabel 1) geldt: de Kleine maagdenpalm. Echter deze is op deze plek vrijwel zeker een verwilderde tuinplant. Als geheel natuurlijke licht beschermde soort kan de Brede wespenorchis verwacht worden, een algemene soort van boszomen op vaak halfnatuurlijke standplaatsen. Voor tabel 1 soorten geldt vrijstelling en de zorgplicht. Het laatste wil zeggen dat men deze niet onnodig verwijderd of beschadigd.

Vogels

Toelichting

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type A: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: o.a. Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Type B: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: o.a. Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Groene specht, Grote bonte specht, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Type C: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: Overige soorten

Type A

Bronnenonderzoek

Op basis van landschapskenmerken kunnen een aantal algemene roofvogelsoorten als Buizerd en Torenvalk verwacht worden. Tevens toont het landschap goede voorwaarden om Steenuil, Bosuil, Ransuil en Kerkuil te verwachten. Bronnenonderzoek leverde geen concrete aanwijzingen op.

veldbezoek
De aanwezige bomen zijn gecontroleerd op grote vogelnesten en holten waarin vogels uit deze categorie kunnen verblijven. Tevens is sporenonderzoek (uilenballen) gedaan naar aanwezigheid van rustplekken en uitkijkposten in de sparren. De bebouwing is gecontroleerd op verblijfplekken van uilen. Eén schuurtje bevat een donker zoldertje dat in het bijzonder geschikt is als verblijf voor de Steenuil. Er werden nergens aanwijzingen gevonden voor verblijfplekken en aanwezigheid van uilen en andere roofvogels. Aanwezigheid van huismussen werd niet geconstateerd. Er ontbreekt

geschikte bebouwing voor nestgelegenheid en het plangebied is in het algemeen teveel bebost om als optimale leefomgeving voor de Huismus te functioneren.

Conclusie

Het plangebied bevat geen vaste jaarrond beschermde nestplekken van roofvogels en andere vogels uit deze categorie. Aanwezigheid van eveneens jaarrond beschermde vaste rust en uitkijkposten in de bomen werden ook niet vastgesteld. Gelet op de tijd van het jaar dat het veldbezoek werd uitgevoerd kan aanwezigheid van winterverblijfplekken van uilen in de sparren niet geheel uitgesloten worden.

Type B

Uit deze categorie werden veelvuldig Koolmees en Pimpelmees gehoord en gezien. Er wordt niet verwacht dat het leefgebied voor deze soorten op enige manier wordt aangetast door de voorgenomen ingrepen en van invloed zijn op de staat van instandhouding.

Type C

Een opvallende soort uit deze categorie die werd waargenomen was het Goudhaantje. Deze behoort samen met het Vuurgoudhaantje tot de kleinste vogelsoorten van Nederland. De soort is specifiek gebonden aan naaldbos met sparren. Tijdens het bezoek werd in de kruin van de sparren een, waarschijnlijk rondtrekkend, groepje van deze vogels waargenomen. Eveneens werd een groepje rondtrekkende Staartmezen gespot. Andere waarnemingen betroffen algemene tuinvogels. Het plangebied biedt goede voorwaarden voor soorten die in dicht struikgewas en bomen broeden zoals veel algemene tuin- en bosvogels. Indien met het broedseizoen rekening wordt gehouden, worden geen negatieve effecten op deze soorten en hun nesten verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Strikt beschermd

Bronnenonderzoek

De omgeving is in het van bijzonder belang voor de Das. Het noordoostelijke deel van Brabant bevat van oudsher landelijke populatiekernen van deze soort. Naar geraadpleegde bronnen (digitale nieuwsbrief nr. 26, juni 2012 van Dassenwerkgroep Brabant) zijn er dassenburchten aanwezig binnen de Heeswijksche Bossen op zo'n 600 tot 800 m afstand van het plangebied. De omgeving vertoont geschikte landschappelijke kenmerken om foerageerroutes van deze soort te verwachten. Gelet op de relatief bosrijke omgeving kan ook de Eekhoorn niet uitgesloten worden. Van de Steenmarter zijn binnen de wijdere omgeving enkele verkeersslachtoffer bekend.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek kon vrij snel vastgesteld worden dat binnen het plangebied en directe omgeving dassenburchten ontbreken. Er is uitgebreid onderzoek gedaan naar foerageerroutes door op zoek te gaan naar sporen als voetafdrukken, wroetsporen en mestputjes. Vooral het braakliggend akkerland aan de westrand van het plangebied toont goede voorwaarden voor om deze te verwachten. Er werden echter nergens sporen gevonden die wijzen op aanwezigheid van Dassen. In het bijzonder is gelet op aanwezigheid van eekhoornnesten in de sparren; deze werden niet vastgesteld noch vraatsporen aan vruchtkegels die wijzen op aanwezigheid van Eekhoorns.

Conclusie

Het veldbezoek heeft geen aanwijzingen gevonden voor aanwezigheid van strikt beschermde zoogdieren; zeker zijn er geen jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van deze soortgroep aanwezig. Aanwezigheid van rondtrekkende Eekhoorns binnen het plangebied en toekomstige bezoeken van Das aan het plangebied kan in deze omgeving echter nooit geheel uitgesloten worden.

Gelet op de aard en reikwijdte van de ingepen wordt niet verwacht dat de leefgebieden van deze soorten op enige manier worden aangetast als gevolg van de voorgenomen herontwikkeling.

Licht beschermd

Waarnemingen betroffen talrijke sporen van reeën langs de akkerrand aan de noordkant van het plangebied. Deze soort zal waarschijnlijk schuil gelegenheid zoeken binnen de dichtere vegetaties die vooral aan de randen van het plangebied en daarbuiten te vinden zijn. Andere grotere licht beschermde zoogdieren die als bezoeker verwacht kunnen worden zijn Vos en Haas. Zeker kunnen verwacht worden kleine licht beschermde zoogdieren als Egel, Bosmuis en verschillende soorten spitsmuizen en woelmuizen. Mogelijk ook kleine marterachtigen als Wezel en Bunzing. Voor al deze dieren geldt een vrijstelling en de zorgplicht, d.w.z. niet onnodig verontrusten, verwonden of doden.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn. Vleermuizen oriënteren op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden.

Bronnenonderzoek

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek (waarneming.nl) worden binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Laatzvlieger en Rosse vleermuis verwacht. Van deze soorten is alleen de Rosse vleermuis een boombewoner; de beide andere soorten bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vrijwel zeker de Gewone dwergvleermuis foeragerend binnen het plangebied verwacht worden en met grote waarschijnlijkheid Rosse vleermuis en laatzvlieger aan de west- en noordrand van het plangebied.

Veldbezoek

Binnen het plangebied ontbreken bomen met hollen en loshangende schors waarbinnen of waarachter vleermuizen kunnen verblijven. Binnen de bescheiden bebouwing toont alleen de kleine zolder van één van de schuurtje geschikte (zomer)verblijfsmogelijkheden. Er zijn goede toegangs- en aanvliegmogelijkheden. De zolder is onderzocht op verblijvende vleermuis en verblijfssporen. Deze werden niet aangetroffen. De gordijnen van ongeschonden spinnenrag en ontbreken van mestsporen wijzen er op dat hier het afgelopen geen vleermuizen aanwezig zijn geweest.

Conclusie

Het plangebied bevat geen jaarrond beschermde vaste verblijfsplekken van vleermuizen en deze worden ook niet verwacht. Gelet op de schaal van de ingreep en de gestelde voorwaarden waardoor de groene randen van het plangebied intact blijven, wordt geen aantasting van het leefgebied van vleermuizen verwacht doordat essentieel foerageergebied en verplaatsingsstructuren verdwijnen. De directe omgeving biedt voldoende compensatie voor eventueel klein verlies aan foerageergebied.

Amfibieën en reptielen

De tijd van het jaar was niet meer optimaal voor waarneming van reptielen en amfibieën. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen waarnemingen uit deze soortgroepen gedaan.

Alle reptielen die in Nederland voorkomen gelden als strikt beschermd. Het plangebied ligt te ver buiten het verspreidingsgebied van alle bekende reptielsoorten in Nederland om deze te verwachten

Het enige streng beschermde amfibiesoort die op basis van de verspreidingsgegevens en omgevingselementen verwacht kan worden is de Kamsalamander. Het plangebied en directe omgeving beschikt voor deze soort geschikte landbiotoop, echter geschikt watermilieu ontbreekt geheel. De gegraven kuil op het plangebied is geheel ongeschikt als voortplantingswater voor de kamsalamander, gelet op ligging, afmeting, diepte en begroeiing. Geschikt voortplantingswater ligt te ver van het plangebied verwijderd om deze soort te verwachten.

Wel worden enkele licht beschermde amfibieën als Bruine kikker, Gewone pad verwacht en Kleine watersalamander. De laatste vindt misschien voortplantingsgelegenheid binnen het watermilieu in de kuil.

Conclusie

Aanwezigheid van reptielen en strengbeschermde amfibieën kunnen worden uitgesloten; negatieve effecten op deze soortgroepen kunnen daarom ook uitgesloten worden. Voor eventueel aanwezige licht beschermde amfibieën geldt vrijstelling en uitsluitend de zorgplicht.

Vissen

Er ontbreekt geschikt open water, waardoor het plangebied niet relevant voor deze soortgroep is.

Vlinders en Libellen

Ook voor waarneming van deze soortgroep was de tijd van het jaar niet meer optimaal. Zowel op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige biotopen worden geen streng beschermde soorten uit deze soortgroepen verwacht. Verwacht word een aantal algemene dagvlindersoorten die langs de terreinranden foerageren. Uit de groep van libellen worden een aantal algemene soorten verwacht die ver van het water weg zwerven om te foerageren.

Conclusie

Het plangebied is niet van belang voor beschermde libellen en vlinders. Op deze soortgroep worden derhalve geen negatieve effecten verwacht.

Overige ongewervelden

Uit deze soortgroep zijn een beperkt aantal soorten uit de groepen van kevers, mieren en slakken beschermd, eveneens één zoetwatermossel (Bataafse stroommossel) en de enige inlandse zoetwaterkreeft (Rivierkreeft).

Voor het plangebied is alleen de groep van mieren van belang. Als beschermde miersoorten gelden uitsluiten de welbekende bosmieren van het genus *Formica*, waarvan de koepelnesten vaak in naaldbos word aangetroffen. De soorten zijn licht beschermd (tabel1) en de bescherming geldt vooral de nesten. Nesten van bosmieren zijn binnen bossen van een vitale ecologische betekenis. Gelet op de ligging van het plangebied in een bosrijke omgeving kunnen nesten van de algemene Behaarde bosmier en Kale bosmier niet uitgesloten worden. Deze werden niet aangetroffen en derhalve kan geen negatief effect op deze soortgroep verwacht worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedbescherming

Natuurbeschermingwet

Het plangebied ligt te ver verwijderd van gebieden die onder de Natuurbeschermingswet (Natura 2000) vallen om daar enig negatief effect op te verwachten.

NNN gebied (voormalige EHS)

Het plangebied ligt te ver buiten NNN gebied waardoor directe fysiek aantasting van NNN gebied uitgesloten kan worden. Als gevolg van de reikwijdte en schaal van de ingrepen en herontwikkeling kan indirecte schade als gevolg van factoren als stikstofdepositie, licht- en geluidsbelasting verwaarloosd worden.

4.2 Flora en faunawet

-Buiten vleermuizen worden niet direct strikt beschermde soorten verwacht. Niet geheel uit te sluiten is dat Eekhoorn en Das het plangebied aandoen, hoewel hier geen directe aanwijzingen voor gevonden zijn.

-Er ontbreken verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vast verblijfplaatsen kunnen worden aangemerkt of als verblijfplekken die als onderdeel van de functionele leefomgeving strikt beschermd zijn. Alleen winterrustplaatsen van uilen in de sparren binnen de noordelijk helft van het plangebied kunnen niet geheel uitgesloten worden. Echter de sparren blijven, naar mondelinge mededeling van dhr. Van Kessel, minimaal 5 jaar intact waardoor dit punt binnen dit onderzoekstraject niet aan de orde is.

-Gelet op de schaal, aard van ingreep en gestelde voorwaarden wordt niet verwacht dat functionele leefgebieden van strikt beschermde soorten aangetast worden.

Concluderend kan gesteld worden als het broedseizoen tijdens de uitvoering van de plannen in acht wordt genomen, wordt als gevolg van de herontwikkeling van de locatie, zowel in de uitvoerende fase als daarna, geen negatieve effecten verwacht op strikt beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden

Waarnemingen van licht beschermde soorten betroffen sporen van aanwezigheid van reeën. Tevens worden een aantal andere licht beschermde soorten zoogdieren en amfibieën met een grote zekerheid verwacht. Voor deze soorten geldt vrijstelling en wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen.

4.3 Mitigerende en compenserende maatregelen

- Bij ingrepen in het groen en verwijdering en bijgebouwen dient het broedseizoen in acht worden genomen. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

- Voor aanwezigheid van licht beschermde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van licht beschermde diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. Bij grondwerkzaamheden en verwijdering van houtafval en ander materiaal voorzichtig te werk gaan. Bij het verwijderen van houtstapels en houtafval dient aanbeveling dat buiten de winterperiode te doen, i.v.m. met overwinterende licht beschermde amfibieën.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Indien voornoemde mitigerende maatregelen in acht worden genomen is een ontheffingaanvraag niet noodzakelijk

4.5 Vervolg onderzoek

Vervolg onderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien voldoende voorzorgmaatregelen in acht genomen worden en rekening gehouden wordt met het broedseizoen, worden tengevolge van uitvoering van de plannen en herontwikkeling van de planlocatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag en vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

9. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helvesen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.

Internetsites

- www.brabant.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl (digitale nieuwsbrief nr. 26, juni 2012)

